

Kopiointiluvalla täydentävää materiaalia opetukseen

Varhaiskasvatus, perusopetus, toinen aste ja vapaa sivistystyö

Kopioisto

Tervehdys Kopioistosta!

Tiesitkö, että Opetushallitus on hankkinut kopiointilupamme suureen osaan oppilaitoksista? Tämä tarkoittaa, että voit tekijänoikeuksia kunnioittaen kopioida varsin kattavasti täydentävää materiaalia opetukseesi.

Lupamme on hankittu varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetukseen, maksuttomaan toisen asteen koulutukseen sekä valtionosuutta taiteen perusopetukseen saaville oppilaitoksille. Myös lähes kaikki vapaan sivistystyön oppilaitokset ovat hankkineet kopiointiluvan suoraan meiltä Kopioistosta.

Tästä esitteestä löydät tarkemmat tiedot siitä, miten voit hyödyntää kopiointilupaa opetuksessasi. Tarkista omasta oppilaitoksestasi, että teilläkin on kopiointilupa käytössä!

Kopiointilupa mahdollistaa opetusmateriaalin täydentämisen ja opetuksen elävöittämisen.

Voit kopioida opetukseen täydentävää materiaalia

Kopiointilupa mahdollistaa täydentävän materiaalin kopioimisen opetukseen. Kopiointiluvalla saat kopioida, tulostaa, skannata ja valokuvata kuvia, artikkeleita, nuotteja, laulun sanoja, esitteitä sekä otteita verkkosivuilta, kirjoista, tutkimusraporteista ja muista julkaisuista luvan sallimissa rajoissa.

Kopioita saat liittää osaksi omaa materiaaliasi, laatimaasi koetta tai oppilaitoksen pääsykoetta sekä jakaa oppijoille lisämateriaalina.

Myös oppijat saavat kopioida kuvia ja otteita osaksi omia projekti- tai opintotöitään.

Tilaa koulutus!

Tekijänoikeuteen ja teosten kopiointiin liittyvissä kysymyksissä voit aina olla meihin suoraan yhteydessä. Voit myös tilata meiltä maksuttoman tekijänoikeuskoulutuksen oppilaitokseesi.

neuvonta@kopiosto.fi

Tekijänoikeusoppia Kopiraittilasta

Muistathan hyödyntää Kopiraittilaa – tekijänoikeusverkko sivustoa, josta löydät pelillistä ja muuta opetusmateriaalia tekijänoikeuksien oppimiseen ja opettamiseen sekä tekijänoikeustietoa opetuksen näkökulmasta.

www.kopiraittila.fi

Kopiointiluvalla saat tehdä kopioita

- luvan sallimassa laajuudessa
- mikäli teoksia tai julkaisuja ei koske jokin näissä ehdoissa mainittu kielto tai rajoitus

KOPIOITA SAAT TEHDÄ SEURAAVISTA LÄHTEISTÄ:

- painetusta julkaisusta
- internetistä tekijän ja muiden oikeudenhaltijoiden suostumuksella julkaistusta teoksesta, kuten kuvasta ja tekstiaineistosta
- e-kirjasta tai maksumuurin takana olevasta tai muusta digitaalisesta julkaisusta, johon sinulla on sopimukseen tai tilaukseen perustuva pääsy tai joka on vapaasti saatavilla

Kopiointiluvalla et saa kopioida

- tehtävä- ja ratkaisukirjoja
- kustantajan digitaalisia oppimateriaaleja
- digitaalisia nuottijulkaisuja
- digitaalisia standardeja
- teoksia SFS Online -palvelusta tai Rakennustiedon digitaalisista palveluista
- yksityishenkilöiden tekemiä teoksia, joita nämä jakavat sosiaalisessa mediassa, keskustelupalstoilla, blogeissa tai kuvanjakopalveluissa
- teoksia tai julkaisuja, joiden kopioinnin ja käytön Kopioiston luvalla oikeudenhaltija on kieltänyt. Katso lista: www.kopiosto.fi/kieltolista

HUOM! KOPIOINTILUPA EI KOSKE TEOKSIA, JOITA KOSKEVAT OMAT LISENSSI- TAI KÄYTTÖOIKEUDET, KUTEN

- audiovisuaalisia teoksia, esimerkiksi videoita
- ainoastaan musiikkia sisältäviä tallenteita
- tietokoneohjelmia ja -pelejä ja tietokantoja
- teoksia, joiden kopiointi- ja käyttöoikeus perustuu CC- (Creative Commons) tai muuhun vastaavaan avoimeen lisenssiin tai käyttöoikeuteen.

Muista merkitä aina tekijän nimi ja lähde, esim. kirjan, lehden tai verkkosivun nimi, kopioidun aineiston yhteyteen!

Miten saat jakaa kopioita

Saat jakaa oppijoille kopioita paperisena tai digitaalisesti oppilaitoksesi käytössä olevalla suljetulla oppimisalustalla. Oppimisalustalla kopioimasi aineisto tai laatimasi materiaali saa olla vain sen opetusryhmän saatavilla, jolle kopiot on tarkoitettu.

Digitaaliset kopiot ja tallenteet saavat olla suljetulla oppimisalustalla opetusryhmäsi saatavilla opintojakson, kurssin tai vastaavan opintokokonaisuuden ajan. Peruskoulussa aineisto voi olla oppimisalustalla yhden lukuvuoden ja lukiossa koko opiskelun ajan, kuitenkin enintään neljä vuotta.

Muista!

- Merkitse aina tekijä- ja lähdetiedot kopioon tai sen yhteyteen.
- Kopioituista aineistoista tai niiden osista et saa koota muiden opettajien tai koko koulun yhteistä aineistopankkia.
- Kopiointiluvalla kopioituun sisältöön et voi merkitä CC-lisenssiä. CC-lisenssin käyttämiseen tarvitsen alkuperäisen sisällön tekijän tai tekijänoikeudenhaltijan luvan.
- Varmistathan käyttäessäsi erilaisia alustoja ja sovelluksia, että pääsy kopioituun materiaaliin tai tallenteeseen on vain omalla opetusryhmälläsi. Kopiointiluvalla et saa jakaa materiaaleja avoimesti netissä tai muissa palveluissa.

Kuinka paljon saat kopioida

Julkaisut

Enintään 20 % julkaisusta, ei kuitenkaan enempää kuin 20 sivua per julkaisu.

Verkkosivustot

20 kuvaa tai A4-kokoa vastaavaa sivua per verkkosivusto.

Artikkelit, esitteet ja vastaavat pienpainatteet

Kokonainen artikkeli, mainos, esite tai muu pienpainate. Enintään 20 artikkelia per lehti tai verkkolehti.

Nuotit ja laulun sanat

10 sivua per julkaisu, enintään puolet julkaisusta.

Opettajan opas tai vastaava ohjeistava julkaisu

Kokonaan tai osittain opettajan omaan työkäyttöön.

Yksittäisen kuvan kopioiminen verkkosivulta tai painetusta julkaisusta lasketaan yhden sivun kopioimiseksi.

Kopioinnin tarkoitus ei ole korvata alkuperäistuotteiden, esimerkiksi oppikirjojen tai lehtitilausten, hankintaa.

Tutustu kopiointiluvan tarkempiin lupaehtoihin

Kopiointiluvan yksityiskohtaiset lupaehdot löydät täältä:

kopiosto.fi/oppilaitoslupa

Raportoi kopioimasi materiaalit luovan alan hyödyksi

Me Kopiostossa tarvitsemme tietoa kopioiduista teoksista, jotta voimme maksaa kopiointikorvaukset teosten tekijöille ja muille oikeudenhaltijoille. Voit auttaa meitä tässä raportoimalla tekemäsi kopiot Raportointipalvelusamme:

kopiosto.fi/raportointi

Luova ala kiittää!

Esimerkiksi näin voit kopiointiluvalla hyödyntää aineistoja opetuksessa

Lisämateriaalia opetukseen

Saat kopioida tai skannata kirjoista, lehdistä ja esitteistä otteita ja artikkeleita lisämateriaaliksi opetukseen. Voit esimerkiksi skannata kirjailijan eri kirjoista sivuja ja tehdä niistä oppijoille tehtäviä: vaikkapa pyytää oppijoita arvioimaan, miten kirjailijan kirjoitustyyli on kehittynyt tai miten tyyli on muuttunut eri teoksissa ja aikakausilla.

Saat myös kopioida esimerkiksi verkkolehdestä ajankohtaisia artikkeleita opetuksen tueksi tai lisämateriaaliksi. Artikkeleita saat kopioida luvan sallimissa rajoissa myös maksumuurin takana olevasta lehdestä, jos sinulla tai oppilaitoksella on tilaukseen perustuva pääsy verkkolehteen.

Kuvia ja aineistoa projektitöihin ja opetusmateriaaleihin

Saat kopioida kuvia, lehtiartikkeleita, karttoja, kaavioita, taulukoita ja muita tekstejä koti- ja ulkomaisilta verkkosivuilta ja julkaisuista opetusmateriaaliin. Myös oppijat saavat kopioida kopiointiluvalla kuvia ja otteita projektitöihinsä.

Kuvia, artikkeleita ja muita tekstisisältöjä saat kopioida alkuperäisistä julkaisuista tai muusta laillisesta lähteestä. Verkkosivuilta aineistoja kopioidessasi huomioithan, että kuvien ja muiden sisältöjen tulee olla sivuilla luvallisesti eli tekijän ja muiden oikeudenhaltijoiden suostumuksella.

Nuottien ja laulun sanojen kopiointi

Saat kopioida ja skannata nuotteja ja laulun sanoja opetuskäyttöäsi varten.

Pääsääntöisesti julkisissa esityksissä tulee esiintyjillä olla alkuperäiset nuotit. Kopiointiluvalla saat kuitenkin käyttää kopioituja nuotteja ja laulun sanoja oppilaitoksen järjestämässä maksuttomassa tilaisuudessa, kuten kevät- ja joulujuhlassa tai oppilaskonsertissa,

jossa on yleisönä pääasiassa oppilaitoksen henkilökuntaa, oppijoita ja heidän läheisiään.

Voit esimerkiksi kopioida, skannata tai kirjoittaa itse laulun sanat musiikin oppikirjasta tai nuottivihkosta ja heijastaa ne projektorilla luokan tai juhlasalin seinälle.

Verkkokurssin kokoaminen

Verkkokurssia varten saat kopioida ja skannata aineistoja kuten opetuksessa muutenkin. Kopioidut materiaalit voit tallentaa suljettuun oppimisympäristöön opetusryhmän saataville.

Jos haluat julkaista verkkokurssin tai sillä jaettavan, kopiointiluvan puitteissa kokoamasi materiaalin avoimessa verkossa, tulee sinun tai oppilaitoksen hankkia hyödyntämiesi teosten tekijöiltä ja muilta oikeudenhaltijoilta luvat aineistojen julkaisemiseen. Kopiointiluvalla et saa julkaista tai jakaa kopioitua aineistoa avoimesti verkossa.

Etäopetus

Etäopetuksessa saat näyttää kuvia ja lukea tekstia aineistoja ja muita sisältöjä. Voit myös näyttää opetuksessa käytettävää kustantajan digitaalista oppimateriaalia, jos materiaaliin on hankittu lisenssi kaikille oppijoille.

Opetustilanteesta tehtävällä tallenteella saavat näkyä opetuksessa näytetyt ja esitetyt kopiointiluvan piirissä olevat teokset. Tallenteen saat jakaa oppilaitoksesi käytössä olevalla suljetulla oppimisympäristöllä opetusryhmällesi. Opetustilanteen tallentamiseen tulee olla myös sinun tai muun kouluttajan suostumus.

Etäopetuksessa saat toistaa painettua oppikirjaan kuuluvia äänitallenteita. Voit myös tallentaa tarvittavilta osin äänitteen suljettuun oppimisympäristöön.

Oppimateriaalien digitaalisia äänitiedostoja saat käyttää niiden omien lisenssien mukaisesti.

Etä- ja verkko-opetuksessa voit muusta opetuksesta poiketen kopioida tehtävä- tai ratkaisukirjoista tarvittavan osan tehtävän tarkistamista varten, kunhan oppijoilla ja opettajalla on hallussaan kyseinen alkuperäinen tehtävä- tai ratkaisukirja.

Aineistojen kopioiminen osaksi koetta tai oppilaitoksen pääsykoetta

Saat skannata ja kopioida kuvia, artikkeleita ja otteita kirjoista, lehdistä ja muista painetuista julkaisuista sekä verkkosivuilta osaksi koetehtävää tai oppilaitoksen pääsykoetta. Nuottien kopiointiin pääsykoetta varten tarvitet erillisen luvan kustantajalta.

Teoksen muuntelu

Saat muokata kuva- ja tekstimateriaalia vähäisessä määrin. Voit esimerkiksi lisätä kuvaan ja tekstiin korostusmerkkejä, nuolia tai ympyröitä selkeyttämään opetettavaa asiaa.

Saat käyttää tekstejä opetustilanteessa myös esimerkiksi käännösharjoitusten tekemiseen tai tehdä artikkelista aukkoitehtävän peittämällä sanoja tekstistä. Voit myös muunnella kopioituja kuvia kuvankäsittelyä tai meemien tekemistä varten. Myös oppijat saavat kopiointiluvalla muokata kuvia tai harjoitella tekstien kääntämistä osana opetusta.

Tehtyjä muunnelmia saa käyttää ainoastaan opetuksessa. Et saa jakaa tai julkaista muokattuja kuvia tai tekstejä muussa tarkoituksessa tai omaa opetusryhmääsi laajemmalle. Kopiointiluvalla et saa muunnella nuotteja, laulun sanoja eikä kustantajan oppimateriaaleja.

Kopiosto on luovan työn asialla

Me Kopiostossa mahdollistamme tekijänoikeuden suojaamien julkaisujen ja audiovisuaalisten teosten vaivattoman ja vastuullisen käytön. Samalla varmistamme, että luovan alan ammattilaiset saavat heille kuuluvat korvaukset teostensa käytöstä. Olemme Suomen luovaa alaa kattavimmin edustava tekijänoikeusjärjestö.

www.kopiosto.fi

@Kopiosto

